Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Nr. 1 (22) Wilnia, 1 Studnia 1937 h. Hod IV

НОВЫ ШЛЯХ

Орган Беларускіх Нацыянал-Соцыялістаў

Nowy Šlach" wychodzić raz u miesiac za košt achwiar siabroŭ i sympatykaŭ Biełaruskich Nacyjanał-Socyjalistaŭ.

Adres Redakcyi i Administracyi: Wilnia, Kalwaryjska 12—30. Redakcyja adčyniena štodnia ad 10 da 3 h. dnia.

USIM NAŠYM SIABROM, PRYCHILNIKAM I ČYTAČOM NA NOWY 1937 HOD SKŁADAJEM ŠČYRYJA PAŽADAŇNI I ZAKLIKAJEM DA STOJKAJ BARAĆBY ZA SWAJE NACYJANALNYJA PRAWY.

REDAKCYJA.

Нацыянальна - узгадаваучыя мэты Б. Н. С. П.

Беларуская Нац.-Соцыялістычная Партыя імкнецца да таго, каб увесь Беларускі Народ стаўся моцным нацыянальна, каб ён ведаў, што мае правы на самастойнае нацыянальнае жыцьцё і каб мог гэтае права здабыць, а здабыўшы быць здольным да яго абароны. Толькі народ загартаваны ў нацыянальнай барацьбе забярэ ад жыцьця ўсё, што яму належыцца правам.

Але кожны народ мае сваіх перадавікоў, свой нацыянальны авангард; мусіць мець яго і Беларускі Народ у постаці кадраў самаахвярных патрыётаў, каторыя за беларускую справу павінны аддаць усё для сябе найдаражэйшае, а калі зойдзе патрэба—і сваё жыцьцё.

Бяз гэтакіх кадраў і без нацыянальнай сьведамасьці ўвесь народ нічога ня варты і вельмі лёгка паддаецца панаваньню чужынцаў.

Камуністы і наагул усе, хто спачувае марксызму, гэтакага нацыянальнага патрыятызму ня прызнаюць, бо іхняю мэтаю ёсьць ператварэньне кожнага народу ў паслухмяную масу рабоў, якія павінны выракчыся ўсяго і нават сваей нацыянальнасьці. Пры падобным стане рэчаў найлягчэй над гэтакім народам умацаваць сваё панаваньне. Мы бачым гэта на прыкладзе Саветаў, дзе камуністычная партыя, захапіўшы ўладу, жорстка прасьледуе ўсіх шчырых і адданых свайму народу патрыётаў.

Дзеля гэтага Б.Н.С.П. зьвяртае асаблівую ўвагу на нацыянальна-узгадаваўчыя мэты і сфармулявала іх у наступны спосаб:

1) Нацыянальнае ўзгадаваньне Беларускага Народу ўсімі магчымымі спосабамі: праз школу, прэсу, выдавецтвы, прыклады асабістай самаахфярнасьці сяброў партыі для Беларускай Нацыі і г. п.

2) Вытварэньне з беларускай народнай масы кадраў беларускіх патрыётаў з высокім пачуцьцём нацыянальнай і соцыяльнай сьведамасьці нацыянальнай самаахвярнасьці і гордасьці.

3) Барацьба з нацыянальным рэнэгацтвам і здрадаю,

4) Пакладаньне выняткових высілкаў на нацыянальнае і грамадзкае ўзгадаваньне беларускай моладзі праз тварэньне адпаведных культурна-асьветных і гімнастычна-спартовых арганізацыяў.

KAMUNIKAT

Hrupa Biełaruskich Niezależnych Radykałaŭ na čale z b. pasłom sojmu Kanstantym Juchniewičam na naradzie swaich pradstaŭnikoŭ z pradstaŭnikami Biełaruskich Nac.-Socyjalistaŭ dnia 8. XII. 1936 h. u Wilni — pastanawiła ŭlicca ŭ Partyju Biełaruskich Nac.-Socyjalistaŭ i pryniać ichniuju prahramu.

Ab hetym padajecca da wiedama ŭsich siabraŭ i sympatykaŭ Biełaruskich Niezależnych Radykałaŭ i Biełaruskich Nac.-Socyjalistaŭ.

Ad imia B.N.R. K. JUCHNIEWIČ

Wilnia, 8. XII, 1936 h.

Ad imia B.N.S.P. UŁ. KAZŁOŬSKI.

DA ŬSICH BIEŁARUSKICH NAC.-SOCYJALISTAŬ

U suwiazi z prośbaj staršyni Biełaruskaha Nac.Socyjalistyčnaha Aktywu F. Akinčyca, z pryčyny pawažnaje jahonaje chwaroby, siabry Prezydyjuma B. N. S. A. na swaim pasiedžańni dnia 15. XII. 1936 h, wybrali staršynioju B. N. S. A. Uł. Kazłoŭskaha, sakratarom K. Juchniewiča. Ab čym padajecca da wiedama siabrom i sympatykam Biełaruskich Nac Socyjalistaŭ.

Wilnia, 15.XII. 1936 h.

PREZYDYJUM BIEŁARUSKAHA NAC.-SOCYJALISTYČNAHA AKTYWU

ŠTO PRYNIASIE NAM ZAŬTRAŠNI DZIEŃ

Nia tolki kožny palityčny dziejač pawinien zatrymacca nad hetakim pytańniem, ale i zwyčajnamu hramadzianinu jano daje temu da pawažnych razwažańniaŭ.

Świet uwajšoŭ u taki etap raźwićcia, kali zapraŭdy pačynajuć razhortwacca epachowyja padziei, katoryja wyrašać losy ŭsich narodaŭ i daduć niejki inšy kirunak žyćciu ludzkoj hramady.

My bačym ciapier nadta cikaŭnaje histaryčnaje źjawišča, kali świet wyrazna dzielicca na dwa warožych łahiery i hetaki padzieł abasnoŭwajecca nia stolki pryčynami materjalnaha źmiestu skolki, hałoŭnym čynam, ideolohičnaha.

Na čale adnaho z hetych łahieraŭ, majučaha zusim wyrazny ahresyŭny charaktar apynulisia Sawiety, a z imi tyja bankiry i kapitalisty katoryja kirujuć sučasnymi buržuaznymi dziaržawami i katoryja ŭważajuć mahčymym palityčnaje a nawat i wajennaje supracoŭnictwa z krainaju, kirawanuju kamunistyčnaju partyjaju.

Hetakaje dziŭnaje źjawišča buržuaznyja mužy stanu i prawadyry kaminternu zhodna tłumačać nieabchodnaściu supolnaj abarony ad „fašystoŭskaj" niebiaśpieki i zachopnickich imknieńniaŭ „fašystoŭskich" dziaržaŭ...

U druhim łahiery apynulisia na čale z Niamieččynaj hetyja samyja „fašysty,"proci katorych u hetaki zdecydawany sposab wystupajuć jak abaroncy sučasnaha stanu rečaŭ, tak i zusim wyraznyja prychilniki čyrwonaha zachopnictwa i kamunistyčnaj rewalucyi. Što-ž heta za siła, katoraja zdoleła złučyć toje, što ŭ narmalnych warunkach złučyć nie dałosia-b?

Na hetaje pytańnie možna dać zusim wyrazny adkaz, nie wyklikajučy ciapier pasła franka—sawieckaha sajuzu nijakaha sumliwu.

Siłaju hetaju jość suświetnaje žydoŭstwa, dziejučaje razam z masonami i padparadkawaŭšaje sabie roznych maściaŭ radykałaŭ i demakrataŭ. Usia hetaja koalicyja, abjadnanaja praz Maskoŭski Kamintern u h. zw. „narodny front" imkniecca da taho, kab izalawać Niamieččynu, razdušyć jaje pry dapamozie wajennych siłaŭ, a potym zapanawać nad usioju Eŭropaju,

„Abaroncy" demakracyi dakładna ŭjaŭlajuć sabie, što tolki nacyjanał-socyjalistyčnaja Niamieččyna, z jakoj pačynajuć brać prykład inšyja narody, staić na pieraškodzie da ździejśnieńnia ichnich zachopnickich planaŭ, raspracawanych u suświetnym maštabie.

Hetym tolki i možna wytłumačyć toj fakt, što ažydawieŭšaja francuskaja buržuazija, jakoj faktyčna z boku Niamieččyny ničoha nie pahražaje, (uziaŭšy pad uwahu wiadomyja prapazycyi Hitlera adnosna dahaworu pra nienapad na 25 hod, katoryja Francyja nia pryniała,) kinułasia ŭ abojmy da maskoŭskich kamunistaŭ, zabyŭšysia pra swaje klasawyja procimoŭnaści.

Ničoha na świecie nia bywaje biaz pryčynaŭ i tamu hetkuju procipryrodnuju pryjaźń tre-

ba wytłumačyć tolki toju intryhaju, katoruju z takim paśpiecham prawodziać masonska-żydoŭskija dziejniki.

U hetych-ża metach stwaryŭsia ŭwa ŭsich krajoch i h. zw. „narodny front,“ kirawany kamunistami, padtrymliwany „demakratami“ i zrazumieła — usimi żydami, bo jon pracierablaje šlach da budučaha panawańnia kamuny.

Moža paŭstać jašče adno pytańnie — a čamu żydom hetak zaležyć na ŭstanaŭleńni kamunistyčnaj ułady, pry jakoj jany taksama mohuć niešta stracić?

A woś čamu. Ichniaja nacyjanalnaja palityka pakazwaje im šukać ratunku pierad hałoŭnaju niebiaśpiekaju ŭ postaci nacyjanalnaha socyjalizmu, katory zachapiŭšy pad swaje ŭpływy ŭsiu Eŭropu moža pryčynicca da praŭnaha ahraničeńnia żydoŭ, abo nawat wyhnańnia ich z Eŭropy, i tady jany stracili-b usio.

U wypadku-ż zapanawańnia kamunistyčnaj ułady, chacia častka żydoŭ i pazbyłasia-b swaich kapitałaŭ, ale ŭsio żydoŭstwa ŭ sucelnaści maje padstawy spadziawacca, što padobna jak u Sawietach, jano zaniało-b uprywilijawanaje stanowišča i zachapiła-b kiraŭnictwa nad usimi narodami, a tady šlacham zastasawańnia roznych „nepaŭ“ (nowaj ekanamičnaj palityki“ — što ŭżo było ŭ Sawietach i što pryniasło ahramadnyja karyści adnym żydom) utračanyja kapitały iznoŭ żbiarucca ŭ żydoŭskich rukach.

Z hetaj pryčyny suświetnaje żydoŭstwa, katoraje maje zdolnaści pradbačyć swaje losy ŭ budučyni, wybiraje toje, što dla jahonych rasawych intaresaŭ jość najbolš karysnym.

Z taje chwiliny jak wyjawiłasia što Palestyna dziakujučy warożym adnosinam da żydoŭ z boku arabaŭ (a za imi i ŭsiaho musulmanskaha świetu) budzie stračana dla żydoŭskaj kalonizacyi—żydoŭskaje nacyjanalnaje pawadyrstwa skirawała ŭsiu swaju ŭwahu na ŭstanaŭleńnie ŭ Eŭropie najbolš karysnaha dla synoŭ Izraela palityčnaha ładu.

Hetym, miž inšym, treba tłumačyć tuju palityčnuju akcyju, jakaja raspačałasia pa ŭsiej Eŭropie i prywiała ŭżo da peŭnych sukcesaŭ u Francyi, dzie żydoŭstwa, dziakujučy „narodnamu frontu“ dabiłasia wialikich i nawat kiraŭničych upływaŭ, a ŭ Hišpanii dawiało da bratabojčaj wajny. Dla suświetnaha żydoŭstwa nadyšła decydujučaja chwilina i z hetaj pryčyny jano napružwaje ŭsie wysiłki ŭ metach zachawańnia swajho karysnaha stanowišča i zamacawańnia jaho na zaŭsiody.

Razhladajučy wytwaryŭšysia stan rečaŭ zusim obiektyŭna, treba dajšci da pierakanańnia, što pieramoha ŭ raspačataj baraćbie budzie na staranie siłaŭ nacyjanalna-tworčych i što Kamintern, katory faktyčna pieratwaryŭsia ŭ snaradździe suświetnaha żydoŭstwa, prajhraje na ŭsioj linii i prajhraje woś dziela jakich pryčyn.

U niekatorych krajoch, jak wyhladaje z usiaho, kamunistyčnaj rewalucyi nie aminuć, ale „pahłybić“ jaje i na daŭżejšy čas zamacawać jejnyja „asiahnieńni“ nia ŭdasca.

Dapuścim, što ŭ niekalkich dziarżawach kamunisty zachapili ŭładu, ale heta nia świedčyła-b pra toje što ŭsio stračana i što nastupiła kančalnaja pieramoha żydoŭska-kamunistyčnaj supałki.

Można być peŭnym, što kamunistam ni pry jakich abstawinach nia ŭdascca apanawać Niamieččynu, Italiju, Wuhryju (dzie jany ŭ 1919 h u praciahu 134 dzion trymali dyktatarskuju ŭładu pad kiraŭnictwam żyda Bela-Kuna) i ŭreście ŭ Anhlii. U apošniaj, nia hledziučy na ŭsie praroctwy Marksa, mieŭšaha da hetaj krainy fabryčnych kaminaŭ i proletaryjatu wialiki santyment, kamunisty, nawat pawodłuh sprawazdačaŭ kaminternu, nijak nia mohuć zakaranicca i pašyryć swaje ŭpływy.

Słowam, u wypadku zbalšawizawańnia niekalkich eŭrapejskich dziarżaŭ proci ich sabraŭsia-b mocny kułak na čale z Niamieččynaju, katory daŭ-by rady z hetkaju niebiaśpiekaju.

Apračа taho, u kożnaj iz zbalšawizawanych dziarżaŭ (nawat u toj-ża Francyi) znachodziacca nacyjanalna-zdarowyja siły, katoryja aktyŭna wystupiać u abaronie zahrożanaj nacyi i buduć, apirajučysia na procibalšawickuju koalicyju ŭ Eŭropie, zmahacca z kamunistyčnuju ŭładaju, jak heta ŭżo robiać hišpanskija patryjoty.

Hałoŭnaja pryčyna „niedasiahnieńniaŭ“ Maskoŭskaha Kaminternu palahaje na tym, što suświetnaja kamunistyčnaja rewalucyja spaźniłasia. Za hety čas naradziŭsia i ŭzmocniŭsia śmiarotny jaho worah u postaci nacyjanalnaha socyjalizmu, katory zašachawaŭ usie masona-kamuna-żydoŭskija plany i wytwaryŭ pryhożу i zusim żyćciazdolny świetapahlad, za katorym iduć miljonnyja narodnyja masy.

Lenin mieŭ racyju, kali aż da samoj śmierci wyjaŭlaŭ trywohu z pryčyny apaźnieńnia suświetnaj rewalucyi. Jahony tonki i pranikliwy rozum pradbačyŭ, što ŭ sieradowiščy pracoŭnych moža naradzicca nowaja ideolohija, bolš pryhożaja i zachopliwajučaja, katoraja paciahnie za saboju narody, pierad katoraj marksoŭski kamunizm z żydoŭskaju pryprawaju pakażacca zanadta prymityŭnym i niażyćciowym.

Tak jano i stałasia. Nacyjanalny socyjalizm zabiraje ad marksystaŭ ichnija pazycyi i pieramożna pašyrajecca ŭwa ŭsich krajoch.

Kamintern moža raźličаć tolki na častkowyja pieramohi, pierawažna ŭ adstałych, abo

ažydawiełych krajoch, ale heta jašče daloka było-b ad pieramohi kančalnaj.

Dzie tolki ni było sprobaŭ kamunistyčnych pierawarotaŭ i kudy tolki ni wywozilisia sawieckija čyrwoncy? Byli pawažnyja zabureńni ŭ Estonii, Litwie, Bałharyi, Belhii, Italii, Niamieččynie, Partuhalii, Čyli, Brazylii i h. d. ale ŭsie jany zakončylisia niaŭdačami.

Mało taho. Połymia rewalucyi pierakidałasia ŭ Afryku i ŭ Indyju. adnak i tam wyniki akazalisia wielmi słabymi.

I tolki ŭ Kitai dawałasia zaŭważyć peŭny paśpiech, ale znoŭ-ža wyšła nia toje, što było patrebna Kaminternu. Zbalšawizawańnie hetaha kraju, jaki apynuŭsia u stanie anarchii i niasupynnaj chatniaj wajny, wyklikała zacikaŭleńnie hetaju sprawaju Japonii, katoraja zašachawała kaminternaŭskija plany.

Słowam, pierahladajučy wyniki šmathadowaj pracy Maskoŭskaha Kaminternu, treba zhadzicca z tym, što ŭ kančalnym razrachunku jak u Europie, tak i ŭ inšych častkach świetu jahony palityčny balans ułažyŭsia ad'jemna.

„Apažnieńnie" rewalucyi dało mahčymaść aformicca i ŭzmacnicca nacyjanalnym i proci kamunistyčnym siłam, katoryja ŭ zmahańni z kaminternam wożmuć wierch.

U wyniku šparka raźwiwajučahasia pracesu ideolohičnaha padziełu, jaki nahladajecca ŭ sieradowiščy ŭsich narodaŭ, na dwa wyraznych łahiery—kamunistyčny i nacyjanalna—socyjalistyčny—baraćba pamiž imi budze wiaścisia nia tolki na wajennych frontach, ale i ŭnutry kožnaj dziaržawy.

Wynik hetaha wialikaha zmahańnia, katoraje praciahniecca daŭžejšy čas, moža być tolki adzin!

Kamintern i ŭsie swajackija ž im siły zastanucca źništožanymi. Treba pradbačyć, što baraćba budzie nia lohkaju. Kamintern sumiesna sa swaimi jaŭnymi i tajnymi sajuźnikami pastawiać na kartu swajo isnawańnie i puściać u ruch usie srodki, majučyja ŭ swaim rasparadżeńni.

Nadychodziučaja baraćba budzie mieć rašučaje značeńnie na kirunak histaryčnych padziejaŭ u bliżejšyja dziesiacihodździ, a mo' i stahodździ... Ni adzin narod nia budzie aminieny u hetaj baraćbie. Dla „neutralnych" miejsca tut nia znojdziecca, bo sama hetakaja „neutralnaść„ moža pryčynicca da chutčejšaj zahuby. U siłu nieabchodnaści ŭsim i kožnamu prydziecca ŭstupać u rady bajcoŭ i zmahacca ŭ tym, abo inšym łahiery.

Nia budzie mahčy i nie pawinien da ŭsiaho hetaha pryhladacca raŭnadušna i Narod Biełaruski, bo ŭ hety čas buduć wyrašacca i jahonyja losy.

Prasiaknuty nacyjanalnaju idejaju i niazłomnaju wolaju da lepšaj budučyni, jon musić uziać udzieł u hetaj baraćbie i stanawicca ŭ rady pobač z tymi, chto niasie świetu nacyjanalnaje i socyjalnaje abnaŭleńnie. *B. Asawiecki*

Nacyjanalizacyja bankaŭ

Rašajučaju rolu ŭ sučasnym ekanamičnym žyćci narodaŭ adyhrywaje finansawy kapitał, katory kiruje ŭsiej pramysłowaściaj i nadaje ahulny kirunak ekanamičnaj palityki dziaržawaŭ.

Niezaležnyja dziaržawy, faktyčna, apynulisia ŭ poŭnaj zaležnaści ad kapitalistaŭ, katoryja padzialili ŭwieś świet na sfery swaich upływaŭ i aputali jaho pawucinaju eksploatacyi.

Za apošnija dziesiacihodździ ŭ Amerycy i Eŭropie wytwarylasia mahutnaja siła ŭ postaci finansawaha kapitału, (zhurtawanaja jak na našych ziemlach u žydoŭskich rukach), katoraja stała pa-nad dziaržawami i katoraja kiruje losami ŭsiaho świetu i kožnaha narodu paasobku.

Niama patreby razwodzić pra toje, što ŭsie najhałaŭniejšyja padziei sučasnaj historyi, asabliwa za apošnija hady, kirawalisia paasobnymi hrupami kapitalistaŭ ad supiarečnaści katorych wynikali roznyja miżnarodnyja nieparazumleńni.

Apošni kryzys jaki pažyraje achwiaraŭ nia mienš čym samaja strašnaja wajna, wyklikany sučasnaju systemaju kapitalistyčnaha haspadarawańnia i niama nijakaj nadziei na toje, kab kapitalizm wylačyŭ siabie ad henaj chwaroby. Naadwarot chwaroba hetaja budzie pahłyblacca i dalej i tolki rašučaja rekanstrukcyja sučasnaha ekanamičnaha ładu na inšych, socyjalistyčnych padstawych, dašć nam zbaŭleńnie.

Kapitał wyjawiŭ poŭnuju niazdolnaść u hetym kirunku.

Naadwarot, jak pakazwajuć apošnija dośledy jon, ratujučy sam siabie, wyjaŭlaje wyraznyja tendencyi da pahłybleńnia hetaha kryzysu.

My zjaŭlajemsia, napr., świedkami taho, jak kapitał u hrašowoj jaho formie ŭciakaje z tych dziaržaŭ, dzie čuje dla siabie „niebiaśpieku", abo dzie niama nadziei na atrymańnie pry sučasnych abstawinach wialikaha prybytku.

Kapitalisty zhadžajucca lepiej trymać swaje kapitały ŭ zamarožanym stanie, čymsia puščać ich u abarot u niekatorych, najbolš niebiaśpiečnych i niapeŭnych krainach.

Takaja palityka kapitalistaŭ prywodzić da pahłybleńnia kryzysu, da rujnacyi ekanamičnaha žyćcia biaz usiakaj nadziei na jakuju-niebudź naprawu.

Zusim zrazumieła, što adliŭ kapitałaŭ

z jakoj-niebudź krainy stwaraje tam hrašowy niedachop, jaki ŭ swaju čarhu może tolki pahoršwać isnujučy stan rečaŭ.

My nia budziem zatrymliwacca na hetym miejscy čamu hetak robiać kapitalisty. Nas u danym wypadku cikawić tolki toje, jakim čynam uniezaležnić hramadzianstwa ad takoj mahutnaj i adnačasna niebiaspiečnaj dla jaho sile, jakoju źjaŭlajecca kapitał.

My nia možam spakojna hladzieć na toje, kab niewialičkaja kučka internacyjalistaŭ bankiraŭ, zachapiŭšy pad swaju ŭładu ŭsie tyja srodki, jakija puščajuć u ruch sučasnuju ekanomiku hramadzianstwa i dalej swabodna imi rasparadžałasią, kirujučysia wyklučna swaimi asabistymi wyhadami i intaresami.

Kali tolki my znajšli pryčynu zła, to jaho my pawinny wyrwač z koraniam. Dla nas źjaŭlajecca zusim jasnym, što ŭsie sučasnyja socyjalnyja chwaroby hałoŭnym čynam pachodziać ad taho, što taja siła, u postaci kapitału, katoraja źjaŭlajecca kirujučaju ŭ sučasnym hramadzianstwie, znachodzicca ŭ rukach niewialičkaj hrupy kapitalistaŭ, jakija wiaduć swaju „ekanam. palityku" nia tolki niezaležna ad usiaho hramadzianstwa, ale sa škodaju dla hetaha apošniaha, imknučysia wyklučna da swajoj klasawaj wyhady.

Taki stan rečaŭ zrabiŭsia zusim niemahčymym, kab jaho možna było ciarpieć dalej.

I dziela taho zusim słušnym i metaadpawiednym źjaŭlajecca nacyjanalizacyja ŭsich hetych kapitałaŭ razam z tymi bankami, dzie jany pierachoŭwajucca.

Dla ŭtrymańnia i ažyŭleńnia ekanamičnaha žyćcia świetu hetakaja nacyjanalizacyja źjaŭlajecca zusim nieabchodnaju i ŭ swaju čarhu, jana była-b pieršym krokam da rekanstrukcyi sučasnaha hramadzkaha ładu na nowych padstawach.

Zrazumieła, što nacyjanalizacyja kapitałaŭ i bankaŭ—heta značyć kanfiskata ich na karyść dziaržawy, pawiała-b da inšych mierapryjemstwaŭ, jakija lohična adsiul wypływajuć.

My ličym, što rekonstrukcyja sučasnaha hramadzianstwa pawinna raspačacca z nacyjanalizacyi kapitałaŭ, katoruju treba prawiaści ŭwa ŭsich dziaržawach, dzie jon adhulwaje kirujučuju rolu u ekanamičnym žyćci.

Tolki tady mahčyma było-b prystupić da arhanizacyi ekanamičnaha žyćcia na planowych padstawach i tolki tady baraćba z biezpracoŭjem mahła-b pryniač bolš dadatnija wyniki.

Nacyjanalizacyju bankaŭ my ličym mahčymym i swajačasnym zdziejśnić adnačasna z nacyjanalizacyjaju abšarnickich ziemlaŭ i fabryk.

Hetyja dwa mierapryjemstwy pawinny być prawiedzieny raŭnaležna i adnačasna, i dla nas niezrazumiełym źjaŭlajecca čamu heta isnujučyja „radykalnyja" partyi ŭ swaich prahramach škiroŭwajuć swaju ŭwahu tolki na kanfiskatu ziemlaŭ, pakidajučy banki i fabryki ŭ rukach kapitalistaŭ.

U hetym my bačym nia tolki nie lohičnaść, ale i škodnaje uhodnictwa, skirawanaje ŭ bok hrašowaha i pramysłowaha kapitałaŭ.

Damahańnie socyjalistyčnych partyjaŭ h. zw. kantroli nad pramysłowaćciu zamiest nacyjanalizacyi jaho — na naš pohlad nawat pry najlepšych umowach, taksama da nijakich pažadanych dla pracoŭnych masaŭ wynikaŭ nia prywiadzie.

Takaja kantrola pry isnujučych umowach, kali ŭsio žyćcio, jak dziaržaŭnaje tak i ekanamičnaje, padparadkawana intaresam kapitalistau, źjaulajecca škadliwaju fikcyjaju, adwaraćwajučaj uwahu pracoŭnych ad zapraŭdnych metaŭ, jakija pawinny być pastaŭleny imi ŭ pieršuju čarhu.

SMIERĆ SŁUCKAHA PAŬSTANCA

Pryświačajecca pamiaci pieršaj achwiary hierojskaha Słuckaha paŭstańnia Pilipa Wałocki, paŭšaha na poli baraćby pad wioskaj Wasilćycy dnia 27. XI 20 h. u Słuččynie.

Užo źmianšałasia žaleza-wahniawoje razwo jździe, zatapiŭšaje našu Krainu. Na Zachad i Uschod adpływali mutna-śpienienyja wody. Zdawałasia, što prydzie pahodnaja časina; zaruniejuć i zakrasujuć našyja paletki, i zapiajuć biełarusy wolnyja pieśni.

Ale pa niaznačnym adpływie zachodnia-biełych chwalaŭ—mutna-krywawyja wody z Uschodu chłynuli na Słuckuju ziamielku.

Zamiest pieśniaŭ woli, pa ŭsiej Słuččynie raźniaślisia pieśni zmahańnia. Pieśni—kličy, wychodziačyja z sercaŭ wiernych synoŭ Biełarusi.

— Za zbroju, narodzie!

Worah siahaje pa našu Baćkaŭščynu—zaklikali henyja pieśni.

Jany adbiwalisia recham ad paaranych uzhorkaŭ, zalatali pad sialanskija strechi, uliwalisi ŭ dušu pracoŭnaha narodu i zapaliwali ahoń aru žnaha zmahańnia.

— Nia śmiej, čužyniec, siahać pa našu Baćkaŭščynu!—skazaŭ słuččak i ŭziaŭsia za zbroju.

Stary baćka daje synu strelbu. Sam šykujecca ŭ padwodu. Maci hatowić kłunak z charčami. Muža i syna wypraŭlaje baranić rodnych paletkaŭ...

— Oho!—zaskryhatała wiedźma—niawola.

Daŭno nia bačanyja rečy ŭ krainie miru i pakory.

Hladzi, ŭsiastryca—złybiada, nia budzie miesca nam tut skora!

Syn kraju płaču, narakańnia idzie z aružžam...

Da zmahańnia!?
Ad pacyfizmu pracior wočy.
Jon da wajny ŭžo staŭ achwočy!

Niawolnickaha miru jon nia choča i złybiadzie nie paddajecca...

O, prydziecca uciakać, zdajecca!..

Ścisnuŭ małady paŭstaniec strelbu. Zakinuŭ kłunak swoj na plečy i pajšoŭ u pachod.

Uściešyłasia Biełaruskaja Maci-Ziamlica.

Zrazumieła, što uśled za nacyjanalizacyjaju bankaū i fabrykaū — pawinna iści nacyjanalizacyja naahuł ūsich bujnych kapitalistyčnych pradpryjemstwaū—kamianic, składaū, bujnaha handlu i h. d. Tolki tahdy značnaja častka ekanamičnaha žyćcia budzie padparadkawana intaresam usiaho hramadzianstwa.

Pieršy-ž krok, jaki treba zrabić u hetym kirunku — heta nacyjanalizacyja bankaū z ich kapitałami, bo tut mieścicca kirujučy ciažar ekanomiki usich sučasnych kapitalistyčnych dziaržaū.

My ličym, što kali pracoūnyja buduć mieć stolki świedamaści, stolki siły kab dabicca prawiadzieńnia nacyjanalizacyi ziamli—to hetaj siły chopić i na toje kab prawieści adnačasna i nacyjanalizacyju bankaū.

Kali ū sučasnych „radykalnych" partyjaū chapaje „cywilnaj adwahi" damahacca kanfiskaty abšarnickaj ziamli, to jany pawinny wiedać što biez kanfiskaty prywatnych hrašowych kapitałaū na karyść dziaržawy jany wielmi mała pamohuć pracoūnym masam.

Usio roūna hetyja apošnija buduć znachodzicca ū pawucinie eksploatacyi z boku kapitalistaū, jakaja moža pryniać paśla likwidacyi bujnych sielskich haspadarak bolš žorstkija formy, čymsia tyja, katoryja nahladajucca ciapier.

A. Połącki.

Što każuć eurapejskija palityki ab Nacyjanalnym Socyjalizmie i balšawizmie

Anhielski palityk Lojd Džordž, jaki byū na nac.-sacjalistyčnym kanhresie u Niurnbergu kaža, što nacyjanalny socyjalizm raspačynaje nowuju epochu u historyi Europy.), tak jak wialikaja francuskaja rewalucyja raspačała taksama nowuju epochu u historyi Europy.

Pra niamiecki narod hety palityk skazaū „Ja nikoli nia bačyū ščaśliwiejšaha narodu Pačuccio pryhniečańnia i sumu, što cisnuli Niamieččynu u paślawajennych hadoch, ciapier pieramianilisia u radaść i twordaju enerhiju".

Gebels—ministar prapahandy Niamieččyny ćwierdzić, što „nacyjanalny socyjalizm układaje nowyja šlachi dla eurapejskaj kultury, tady jak balšawizm jość zapawiadziaj baraśby mižnarodnych złačyncaū pad kamandaj žydoū suproć kultury jak takoj"...

...„Tolki u dziaržawach, u jakich nacyjanalnyja kličy akančalna pieramahli balšawizm, pačulisia hałasy pieraściarohi, ale buržuazny świet zahrožany źniščeńniem tolki uśmiachnuusia, uważajučy, što heta mara u jasny dzień"..,

„U kaminternie balšawizm stwaryu asiarodak swaich mižnarodnych imknieńniaū, Publična ahałasiū swoj plan źniščeńnia narodaū i dziaržaū pawodle asnowaū taktyki i stratehii, a buržuazny świet, katoraha źniščeńnie apawieščana adkryta i biaz zaściaroh—zusim nie aburyūsia, nie sabrau ūsich siłau, jakimi jašče moh rasparadżacca".

...„Buržuazija usich krajoū u stasunku da balšawizmu ciapier jość abiazsilenaja i nia zdolnaja da baraćby. Jana naahuł nie razumieje balšawickich imknieńniaū, nie chapaje joj rašučaści, palityčnaj wiery i duchowaj siły. Jana choča wiaści pierahawory z balšawizmam, bu̇dučy zaūsiody hatowaj da asnaūnych kampramisaū. Tady jak balšawizm wyklučaje kampramis i usie prajawy kampramisu; kali časami i zrobić kampramis, dyk tolki

---

Junacka - buntarnymi pieśniami moładzi jana kazała:

— Ščaśliwaja časina!

Syn moj — arłom tawaryš!

U rukach jahonych štych—arhumant suproć siły, storaž prawa, uładar śmierci i žyćcia...

Rodnymi paletkami idzie paūstaniec. Biełaruskaja Ziamlica jamu całuje nohi i ciešycca, što jon nia płača i nia prosić; idzie sabie zdabyci prawa, idzie jon bicca za Krainu...

. . . .

U wioscy worah:

Zachopnicki maskal z pad Tuły, Bušmen najomny i kitajec—pryhonniki uschodniaj bury.

Im zachaciełaś awantury!..

Zalaskataū kulamiot i zaplawaū jon śmierciaj...

Źjadliwa kuli zapiščeli...

Rassypalisia słuččaki. Prytulilisia hrudźmi da rodnaj ziamlicy. Jana prykryła ich uzhorkami, u dałočki ich schawała...

Z pa-za mieżaū i hrudočkaū słuččak biare na cel čužynca.

Častuje metna jaho kulaj.

Napierad jomka padpaūzaje i...

Złydnia zbliska ūžo siahaje...

Urešcie...

Štu-u-urm!,.

Hur-ra-a-a!..

Suproć siabie laciać dźwie bury...

Dźwie śmierci..

Dźwie skały sunucca, kab z treskam ściorcisia, sapchnyć adna druhuju...

— Hur-ra-a-a!—macniej hromu kryčać paūstancy. Małankaj wočy u ich ziajuć. Na tych, chto śmieū niaprošany prychodzić z štychom laciać i kulami plujuć u serca.

Abieruč kožny štych trymaje i śmierć niasie, i suproć śmierci precca i štych jahony śmierciaj ziaje.

I tolki śmierć bajca ūstrymaje.

— Paznaj-ža worah prybadziany, čym jość dla nas naš Kraj kachany, jak my śmiajomsia z žachu śmierci.

Za kraj swoj honar jość pamiercí!—kryčyć dziaciuk — słuččak i precca štychom spatkać zachopnika čužynca...

Aż raptam...

Młosna...

Krywioju wočy zalilisia...

Nia służać nohi...

dziela taho kab praz kampramis asiahnuć uładu. Pa atrymańni ułady, dziakujučy kampramisu, jon nia chistajecca adrubliwać hałowy tym, z kim išoŭ na kampramis. Nia nadta cikaunaja perspektywa dla eŭrapejskich palitykaŭ, katoryja u roznych krajoch wierać, što praz „ludowy front" wyrwuć jadawity zub kamunizmu. Balšawizm jość najmieniej wartasnaj dyktaturaj i zabiwaje wartasnyja siły narodaŭ".

A. Rozenberg — kiraŭnik zamieżnaj palityki niamieckaj nac.-socyjalistyčnaj partyi— na kanhresie partyi u Niurnbergu kazaŭ: „Balšawizm jość kirawany żydoŭstwam. Jon moh apanawać adstaluju kulturna Rasieju, ale nia jość zdolnym apanawać wysoka kulturnyja krai eŭrapejskaha zachadu... Eŭropa moża być uratawanaja tolki nowaj ideolohijaj. Hetuju ideolohiju wytwaraje nacyjanalny socyjalizm

Rewizii u biełaruskich arhanizacyjach i paasobnych biełaruskich dziejaćou

28 listapada 1936 h. adbylisia u Wilni rewizii u biełaruskich dziejačoŭ i uwa ŭsich niezaležnickich biełaruskich arhanizacyjach.

Hetkija rewizii, u jakich brała ŭdzieł tajnaja i mundurowaja palicja, byli zrobleny u redaktara našaha časapisu Ulad. Kazłoŭskaha, ks. W. Hadleŭskaha, M. Pieciukiewiča, ks. A. Stankiewiča, inż. A. Klimowiča, J. Paźniaka, S. Paŭłowiča, J. Šutowiča, W. Tumaša, Skłuboŭskaha, Mancewiča, Aniśki, A. Katkawičanki, A. Šutowiča, J. Bahdanowiča, J. Najdziuka, F. Hryškiewiča i inš.

Apragča hetaha byli rewizii u nastupnych arhanizacyjach: u Biełaruskim Instytucie Hasp. i Kultury, Bieł. Katalickim Wydawnictwie, Biełar. Nacyjanalnym Kamitecie, Bieł. Narodnym Abjednańni, Bieł. Studenckim Sajuzie i u Tawarystwie Biełaruskaj Škoły.

Jak u arhanizacyjach tak i u paasobnych asob zabrana šmat roznych papieraŭ, pierawažna archiunaha značeńnia.

Charakterna, miż inšym, što „Bieł. Krynica" u Nr. 50 z 6.XII.36. padajucy ab. Wilenskich zdareńniach moŭčki abajšła fakt rewizii u redaktara „Nowaha Šlachu Ul. Kazłoŭskaha, staršyni B.S.H.K. ks. W. Hadleŭskaha i M. Pieciukiewiča,

Zdawałasia-b, što hetkija zdareńni, jak rewizii u dziejnych biełarusaŭ pawinny wyświatlacca biełaruskaju presaju bolš abjektyŭna i ŭsiebakowa, bo jany majuć ahulna hramadzkaje značeńnia, a nia tolki wuzka—partyjnaje.

Čytajučy „Bieł. Krynicu" stwarajecca uražańnie, što jana bolš zacikaŭlenaja losam naprykład litoŭcaŭ u Wilni, čymsia biełarusaŭ, bo naprykład u Nr. 48 padała bujnym šryftam wiestku pra rewiziju u litoŭca K. Stašyca, i u toj samy čas świedama pramaŭčała fakt rewizii u takich biełaruskich dziejačaŭ jak staršyni B.S.H.K. ks. Hadleuskaha, redaktara „Nowaha Šlachu" Ul. Kazłoŭskaha i M. Pieciukiewiča.

Hetak nia moža, wyświatlać spraŭ časapisi pratendujučy na tytuł niezaležnickaha.

Dziaciuk — słuččak na ziemlu padaje biazsilny...
Tawaryšy jaho minajuć.
— Hur-ra-a-a!—kryčać, imknucca buraj, kab śmierć niaści čužyncu.
A jon...
Nia moža...
Straciŭ siły...
Ziamielku rodnuju rakami ścisnuŭ.
Hałoŭku prytuliŭ da jejnaha ułońnia i cichim stohnam prosić:
— Matula rodnaja...
Och, dajcie pić...
Balić hałoŭka...
Źwiażecie chustkaju hałoŭku...
Mama!..
Jon bačyć mutnymi wačyma jak stała pierad im.
Cudoŭnaj biellu ŭbrana.
Nahnułasia. Jaho da serca prytuliła i miłym hołasam kazała:
— Cicha, miły moj synočak. Ściaham wiečnaj sławy źwiażu tabie hałoŭku. Z rodnych wasilkoŭ wianok złažu pryhożу. Z krynic paletkaŭ našych wadzicy dam ažyŭčaj...
— Matula rodnaja...
Ja baranić Ciabie nia maju siły...
Nia służać nohi...
Hałoŭka balic mocna—wyšaptaŭ paŭstaniec i prytuliŭsia da rodnaje Matki..
Jana prycisnuła jaho da serca, hałoŭku chustkaju źwiazała.
I...
Lohka jamu stała...
. . . .
Ataka ŭdałasia. Worah prahnany z wioski.
Maładoha dziaćiuka—paŭstanca znajšli...
Warožaj kulaju prašyty, jon zasnuŭ na wieki.
Ziamielku rodnuju rukami ścisnuŭ.
Hałoŭku prytuliŭ da jejnaha ułońnia...
Achwiaraj staŭsia na aŭtar dla našaj Baćkaŭščyny miłaj..
— Sława słuččakom! — šumieli biełaruskija puščy.
— Wiečnaja pamiać paŭšamu hieroju!—raznosiłasia pa ŭsiej Biełarusi.
I kličy henyja dzień kožny recha adbiwaje, za Kraj zmahacca zaklikaje.

Ul. Kazłoŭščyk

Pamażecie biełaruskim studentam!

Na prośbu staršyni Biełaruskaha Studenckaha Sajuzu pry U. S. B. u Wilni nižej źmiaščajem adozwu ŭ sprawie pomačy biełaruskamu studenctwu i z swajho boku zaklikajem našych siabroŭ, sympatykaŭ i ŭsio biełaruskaje hramądzianstwa pamahčy našym maładym baraćbitam-studentam.

RĘDAKCYJA.

BRATY BIEŁARUSY!

Tolki niewialičkaj častcy biełaruskaj moładzi ŭdałosia pry sučasnych nacyjanalna-socyjalnych warunkach žyćcia Biełaruskaha Narodu dabicca da uniwersyteckaj ławy.

Ale i taja małaja žmieńka ščaśliwych musić razam z nawukaj stała zmahacca z niahodami žyćcia, z zaŭsiodnymi niastačami, z hoładam i chaładam, i tamu časta nia moža należna razwiwać swaje zdolnaści, pahłyblać swaju wiedu, kab paźniej mahčy niaści aświetu swajmu Narodu, twaryć biełaruskuju kulturu, biełaruskuju nawuku.

Zarądzić hętamu nienarmalnamu pałažeńniu moža tolki ahulnaja pomač Biełaruskaha Narodu, a pieradusim biełaruskaj wioski. My znajem ahulnaje ciažkaje pałažeńnie ŭsich Biełarusaŭ, ale treba pomnić, što nawat małaja pomač budzie nam nia tolki padtrymańniem mataryjalnym ale, — što ważniejšaje, wialikim padtrymańniem maralnym.

Świedamaść, što my nie pakinutyja na swaje tolki siły, što ab nas pamiatajuć, daść nam mnoha badzioraści i wiery ŭ pieramohu ŭsich niahod i pieraškod na darozie da zdabywańnia wiedy.

Dyk chaj nia budzie niwodnaj świedamaj biełaruskaj wioski, niwodnaha Biełarusa, jaki-b nie złažyŭ swoj hroš na biełaruskaha studenta!

Chaj kožny pryjdzie z pomaččų patrabujučaj studenckaj moładzi — budučaj kulturnaj awanhardzie Biełaruskaha Narodu.

Zaklikajem usio Biełaruskaje Hramadzianstwa i Biełaruskija Arhanizacyi i Instytucyi da dziejnaj pomačy biełaruskaj studenckaj moładzi.

Achwiary prosim słać na adres: Kamitet Miesiaca Bieł. Studenta Wilnia, Zawalnaja 1—1, Uładzimier Klim.

Kamitet Miesiaca Bieł. Stud.
pry Bieł. Stud. Sajuzie U.S.B. u Wilni

F. Akinčyc zachwareu

Z pryčyny roznych prykraściaŭ jakija mieŭ staršynia Biełaruskaha Nac.-Socyjalistyčnaha Aktywu hr. F. Akinčyc z boku administracyjnych uładaŭ Staŭpieččyny u suwiazi z jahonaju hramadzka-palityčnaju pracaju — jon pawažna zachwareŭ.

U praciahu amal 2 miesiacaŭ hr. F. Akinčyc dziakujučy nerwowamu padražnieńniu byŭ zmušany lažać u łožku. Ciapier zdaroŭje chworaha papraŭlajecca, ale daktary zabaranili jamu na daŭžejšy čas usiakuju pracu, jakaja mieła-b adjomny ŭpłyŭ na jahonuju nerwowuju systemu. Dziela hetaha hr. F. Akinčyc zmušany pakul nie paprawicca ŭstrymacca ad aktyŭnaha supracoŭnictwa u našym partyjnym budaŭnictwie.

Padajučy ab hetym da wiedama našych prychilnikaŭ, my wykazwajem swajmu chworamu siabru ščyraje pažadańnie chutčejšaha wyzdaraŭleńnia, i čakajem taho času kali jon iznoŭ prystupić da karysnaje dziejnaści u našym partyjnym budaŭnictwie.

Pry hetym my wyjaŭlajem ščyruju padziaku doktaru F. Sabaleŭskaj, jakaja biazinteresoŭna lečyć chworaha našaha siabra.

Karystajcie z akazii

Kab zaachwocić čytačoŭ wypaŭnić swoj abawiazak, redakcyja wyznačaje nastupnuju premiju:

Chto pryšle na „Nowy Šlach“ 1 zł., toj aproč hazety atrymaje knižku „Šlacham zmahańnia““—zbornik wieršaŭ Uł. Kazłoŭščyka.

Chto pryšle 2 zł. atrymaje aprača hetaha 1) „Pieśni pracy i zmahańnia“ — śpieŭnik. 2 „Ahrarna-kooperatyŭnaja palityka budučyni. F. Akinčyća.

Redaktar i wydawiec: Uł. Kazłouski. Redahuje Redakcyjnaja Kalehija. Druk. „Marianum“ Wilno